Lietas Nr.C29 7880 11
Lietas arhīva Nr.C-2987/17

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 5.jūnijā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese Sanita Rūtenberga,
ar tiesas sēžu sekretāri Laumu Olavu,
piedaloties atbildētājam /pers. A/,
2017.gada 22.maijā izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu akciju sabiedrības "Swedbank" prasībā pret /pers. A/ par galvenā parāda, procentu un līgumsoda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2011.gada 5.septembrī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts akciju sabiedrības "Swedbank" prasības pieteikums pret /pers. B/ un /pers. A/ par galvenā parāda, procentu un līgumsoda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2002.gada 4.decembrī akciju sabiedrība "Swedbank" un /pers. B/ noslēdza Studiju aizdevuma līgumu 2002 Nr.02-078616-SG par studijas maksas aizdevumu 2400 LVL apmērā studijām /nosaukums/ institūtā ar aizdevuma summas atmaksas termiņu 10 gadi. 2002.gada 4.decembrī akciju sabiedrība "Swedbank" un /pers. A/ noslēdza Galvojuma līgumu Nr.OL-124232, ar kuru /pers. A/ galvoja par /pers. B/ saistībām pret prasītāju, kas izriet no Studiju aizdevuma līguma. 2002.gada 4.decembrī akciju sabiedrība "Swedbank" un /pers. B/ noslēdza Studējošā aizdevuma līgumu 2002 Nr.02-078614-SJ par aizdevumu atbildētājas sociālajām vajadzībām ne vairāk kā 1500 LVL apmērā studijām /nosaukums/ institūtā ar aizdevuma summas atmaksas termiņu 10 gadi. 2002.gada 4.decembrī akciju sabiedrība "Swedbank" un /pers. A/ noslēdza Galvojuma līgums Nr.OL-124231, ar kuru /pers. A/ galvoja par /pers. B/ saistībām pret prasītāju, kas izriet no Studējošā aizdevuma līguma. Prasītājs saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 29.maija noteikumu Nr.220 „Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts un studējošā kredīts no kredītiestādes līdzekļiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu" normām un Studiju aizdevuma līguma noteikumiem izsniedza studiju aizdevumu. Prasītājs izpildīja Studiju aizdevuma līgumā noteiktās saistības, pārskaitot /pers. B/ izglītības iestādei /nosaukums/ institūtam 2002.gada 20.decembrī 240 LVL, 2003.gada 4.martā 240 LVL, 2004.gada 20.februārī 240 LVL un 2004.gada 26.maijā 240 LVL, kopā aizdevuma summu 960 LVL apmērā. Saskaņā ar Studējošā aizdevuma līguma noteikumiem laika periodā no 2002.gada 20.decembra līdz 2004.gada 15.septembrim izsniedza /pers. B/ studējošā aizdevumu 630 LVL apmērā, pārskaitot uz atbildētājas norēķinu kontu. /pers. B/ apņēmās veikt aizdevuma pamatsummas atmaksu ne vēlāk kā ar 12.mēnesi pēc studiju pabeigšanas vai 3.mēnesi pēc studiju pārtraukšanas vai nākamo mēnesi, ja atbildētāja ir izslēgta no studējošo saraksta, nepabeidzot studiju programmu. /pers. B/ pārtrauca studijas /nosaukums/ institūtā 2004.gada 7.septembrī un tika izslēgta no studējošo saraksta 2004.gada 11.oktobrī. Aizdevuma pamatsumma atmaksa bija jāuzsāk ne vēlāk kā 2004.gada 15.novembrī. /pers. B/ neizpildīja saistības, kas izriet no Studiju un Studējošā aizdevuma līgumiem, un pamatparāda summa 2011.gada 31.augustā bija 1563,50 LVL (944 LVL + 619,50 LVL). Prasītājs ir aprēķinājis līgumiskos procentus par studiju aizdevuma lietošanu līdz 2011.gada 30.augustam 35,16 LVL apmērā un studējošā aizdevuma lietošanu līdz 2011.gada 30.augustam 23,13 LVL apmērā, kopā 58,29 LVL apmērā. Saskaņā ar Studiju aizdevuma līguma 6.punktu prasītājs ir aprēķinājis līgumsodu 1955,54 LVL apmērā par laiku no 2004.gada 15.decembra līdz 2011.gada 2.jūnijam. Saskaņā ar Studējošā aizdevuma līguma 6.punktu prasītājs ir aprēķinājis līgumsodu 1290,06 LVL apmērā par laiku no 2004.gada 15.decembra līdz 2011.gada 2.jūnijam. Prasītājs aprobežo līgumsodu par studiju aizdevuma pamatsummas un procentu atmaksas kavējumu 979,16 LVL apmērā un līgumsodu par studējošā aizdevuma pamatsummas un procentu kavējumu 642,63 LVL apmērā, kopā 1621,79 LVL apmērā. Laikā no 2005.gada 2.februāra līdz 2010.gada 22.novembrim prasītājs noņēma no atbildētājas konta studiju aizdevuma parāda dzēšanai 32,67 LVL. Laikā no 2003.gada 20.janvāra līdz 2010.gada 22.novembrim prasītājs noņēma no atbildētājas konta studējošā aizdevuma parāda dzēšanai summu 65,90 LVL. Citas iemaksas atbildētāja nav veikusi. Saskaņā ar līgumu 7.3.punkta noteikumiem 2011.gada 31.martā prasītājs nosūtīja atbildētājiem uz deklarēto dzīvesvietu paziņojumus par vienpusēju atkāpšanos no Studējošā aizdevuma līguma un Studiju aizdevuma līguma, pieprasot līdz 2011.gada 8.aprīlim atmaksāt aizdevuma pamatsummu, līgumiskos procentus un līgumsodu. 2011.gada 9.jūnijā prasītājs vērsās tiesā ar pieteikumiem par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, bet tiesvedības tika izbeigtas. Atbildētāju pienākums ir atlīdzināt prasītājam ar brīdinājuma izsniegšanu saistītos izdevumus 10,50 LVL apmērā. Pamatojoties uz Kredītiestāžu likuma 60.pantu, Civillikuma 1401., 1425., 1469., 1472., 1512., 1548., 1587., 1588., 1590., 1651., 1698., 1716., 1717., 1720, 1721., 1753., 1756., 1759., 1765., 1779., 1934., 1943.pantiem, prasītājs lūdz tiesu piedzīt solidāri no atbildētājiem par labu prasītājam studiju aizdevuma pamatsummu 944 LVL, studējošā aizdevuma pamatsummu 619,50 LVL, līgumiskos procentus par studiju aizdevuma lietošanu 35,16 LVL, līgumiskos procentus par studējošā aizdevuma lietošanu 23,13 LVL, līgumsodu par studiju aizdevuma pamatsummas un procentu atmaksas kavējumu 979,16 LVL, līgumsodu par studējošā aizdevuma pamatsummas un procentu atmaksas kavējumu 642,63 LVL; zaudējumus 10,50 LVL.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 24.maija spriedumu tika daļēji apmierināta celtā prasība, piedzenot no /pers. B/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā – no /pers. A/, par labu akciju sabiedrībai „Swedbank" studiju aizdevuma pamatparādu 944 LVL, studējošā aizdevuma pamatparādu 619,50 LVL, līgumiskos procentus 35,16 LVL par studiju aizdevuma lietošanu no 2005.gada 2.februāra līdz 2005.gada 29.septembrim, līgumiskos procentus 23,13 LVL par studējošā aizdevuma lietošanu no 2004.gada 20.septembra līdz 2005.gada 29.septembrim, līgumsodu par studiju aizdevuma pamatsummas un procentu atmaksas kavējumu 979,16 LVL, līgumsodu par studējošā aizdevuma pamatsummas un procentu atmaksas kavējumu 642,63 LVL un tiesas izdevumus 226,07 LVL.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 4.decembra spriedumu prasība apmierināta daļēji, piedzenot no /pers. B/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. A/, par labu akciju sabiedrībai „Swedbank" pamatparādu par neatmaksāto studiju aizdevumu 944 LVL, pamatparādu par neatmaksāto studējošo aizdevumu 619,50 LVL, līgumiskos procentus par studiju aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2005.gada 2.februāra līdz 2005.gada 29.septembrim 35,16 LVL, līgumiskos procentus par studējošā aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2004.gada 20.septembra līdz 2005.gada 29.septembrim 23,13 LVL, līgumsodu par studiju aizdevuma pamatsummas un procentu atmaksas kavējumu 472 LVL, līgumsodu par studējošā aizdevuma pamatsummas un procentu atmaksas kavējumu 309,75 LVL, tiesas izdevumus 172,23 LVL, kopā 2575,77 LVL, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa ir 3664,99 EUR; atzīt akciju sabiedrības „Swedbank" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt sešus procentus gadā no nesamaksātās aizdevumu pamatsummas 1563,50 LVL, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa ir 2224,66 EUR.

Ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 2.decembra spriedumu atcelts Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 4.decembra spriedums daļā, ar kuru apmierināta prasība pret /pers. A/, un šajā daļā lieta nodota jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Prasītāja pārstāve tiesas sēdē neieradās un rakstveidā lūdza tiesu izskatīt lietu bez prasītāja pārstāves piedalīšanās, norādot, ka celto prasību uztur pilnā apmērā. Lieta tika izskatīta bez prasītāja pārstāves piedalīšanās saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmās daļas nosacījumiem.

Atbildētājs tiesas sēdē prasību neatzina un paskaidroja, ka 2008.gada 1.janvārī /pers. A/ mainīja deklarēto dzīvesvietu un nesaņēma kredītiestādes paziņojumus, kas iespējams bija sūtīti uz atbildētāja iepriekšējo dzīvesvietu. /pers. B/ ir darbaspējīga un var atbildēt par savām maksājuma saistībām pret kredītiestādi. Atbildētājs ir pensionārs, un viņa vienīgie ienākumi ir vecuma pensija 277 EUR apmērā.

Motīvu daļa

Novērtējot lietas dalībnieka paskaidrojumus un civillietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta otro daļu fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav no jauna jāpierāda, iztiesājot citas civillietas, kurās piedalās tās pašas puses.

Ar likumīgā spēkā stājušos Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 4.decembra spriedumu daļā, ar kuru apmierināta prasība pret /pers. B/, konstatēts:

2002.gada 4.decembrī akciju sabiedrība "Swedbank" (iepriekš – akciju sabiedrība „Hansabanka") un /pers. B/, tagad /uzvārds/, noslēdza Studiju aizdevuma līgumu par studiju maksas aizdevuma piešķiršanu ne vairāk kā 2400 LVL apmērā studijām /nosaukums/ institūtā ar aizdevuma atmaksas termiņu 10 gadi;

2002.gada 20.decembrī, 2003.gada 4.aprīlī, 2004.gada 20.februārī un 2004.gada 26.maijā prasītājs samaksāja mācību iestādei studiju kredītu kopsummā 960 LVL apmērā;

2002.gada 4.decembrī akciju sabiedrība "Swedbank" (iepriekš – akciju sabiedrība „Hansabanka") un /pers. B/, tagad /uzvārds/, noslēdza Studējošā aizdevuma līgums, ar kuru atbildētāja saņēma sociālajām vajadzībām aizdevumu ne vairāk kā 1500 LVL apmērā ar atmaksas termiņu 10 gadi;

prasītājs veica aizdevuma ieskaitījumu /pers. B/ kontā 630 LVL apmērā;

/pers. B/ 2006.gada 5.janvārī tika atskaitīta no 3.kursa par finansiāliem parādiem, ko apliecina /nosaukums/ institūta 2011.gada 26.septembra izziņa, līdz ar to /pers. B/ bija jāuzsāk aizdevumu summas atmaksa ne vēlāk kā 2006.gada 5.februārī, pamatojoties uz studiju un studējošā aizdevuma līguma 4.1.punktu;

/pers. B/ nav izpildījusi saistības atbilstoši maksājuma grafikam;

atbilstoši Studiju un Studējošā aizdevuma līguma 7.3.punktā noteiktajai kārtībai prasītājs 2011.gada 31.martā nosūtīja /pers. B/ paziņojumu par atkāpšanos no līguma ar lūgumu izpildīt līguma saistības līdz 2011.gada 8.aprīlim;

/pers. B/ nav samaksājusi Studiju aizdevuma līguma pamatparādu 944 LVL apmērā un Studējošā aizdevuma līguma pamatparādu 619,50 LVL apmērā,

saskaņā ar Studiju aizdevuma līguma 3.1.punktu un Studējošā aizdevuma līguma 3.4.punktu līgumiskie procenti par studiju aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2005.gada 2.februāra līdz 2005.gada 29.septembrim ir aprēķināti 35,16 LVL apmērā, līgumiskie procenti par studējošā aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2004.gada 20.septembra līdz 2005.gada 29.septembrim ir aprēķināti 23,13 LVL apmērā;

līgumsods par Studiju aizdevuma pamatsummas un procentu atmaksas kavējumu par laika periodu no 2005.gada 15.marta līdz 2011.gada 31.martam ir samazināms līdz 50% no pamatparāda summas, tas ir, līdz 472 LVL, un līgumsods par Studējošā aizdevuma pamatsummas un procentu atmaksas kavējumu par laika periodu no 2005.gada 15.marta līdz 2011.gada 31.martam ir samazināms līdz 50% no pamatparāda summas, tas ir, līdz 309,75 LVL.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas uz tiesisku darījumu vai likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1589.pantā ir noteikts, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, ja tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos pieļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi nolīgta.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim) līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās; līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Civillikuma 1720.panta 2.punkts noteic, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda. Saskaņā ar Civillikuma 1698.pantu galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1702.pantu, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli; šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies; par tādu atteikšanos uzskatāms jau tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

2002.gada 4.decembrī akciju sabiedrība "Swedbank" un /pers. A/ noslēdza Galvojuma līgumu Nr.OL-124232, ar kuru /pers. A/ galvoja par /pers. B/ saistībām pret prasītāju, kas izriet no Studiju aizdevuma līguma.

2002.gada 4.decembrī akciju sabiedrība "Swedbank" un /pers. A/ noslēdza Galvojuma līgums Nr.OL-124231, ar kuru /pers. A/ galvoja par /pers. B/ saistībām pret prasītāju, kas izriet no Studējošā aizdevuma līguma.

(lietas 1.sējuma 18., 26.lapa)

Ar galvojuma līgumiem /pers. A/ uzņēmās atbildētājas /pers. B/ studiju un studējošā aizdevuma līgumu saistības kā pats parādnieks, kas noteikts galvojuma līgumu 4.1.apakšpunktā, kā arī uzņēmās solidāri atbildēt kreditoram par parāda samaksu kopā ar parādnieku, pamatojoties uz galvojuma līgumu 4.3.apakšpunktu.

Civillikuma 1714.pantā noteikts, ka galvinieks atsvabinās no savas atbildības, kad kreditors rīkojies nolaidīgi, izdarot piedziņu no parādnieka, un pielaidis pēc apstākļiem neatvainojamu vilcinājumu.

Galvojuma līgumu 5.2.apakšpunktā noteikts: attiecībā uz šī līguma izpildi pieņemams, ka jēdziens "pēc apstākļiem neatvainojams vilcinājums" Civillikuma 1714.panta izpratnē atbilst kreditora tiesību pienācīgai neizmantošanai divu gadu laikā no viņa tiesību rašanās (parādnieka saistību izpildes termiņa iestāšanās) brīža.

Ministru kabineta 2001.gada 29.maija noteikumu Nr.220 „Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts un studējošā kredīts no kredītiestādes līdzekļiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu" 55.punkts noteic: ja kredīta ņēmējs sešu mēnešu laikā nav veicis regulārus kredīta pamatsummas un kredīta procentu maksājumus, kredītiestāde piedzen visu neatmaksāto summu. Studiju aizdevuma līguma un Studējošā aizdevuma līguma 7.3.apakšpunkts noteic, ka aizdevējam ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt aizņēmējam tūlītēju visu līguma saistību izpildi, ja aizņēmējs sešu mēnešu laikā nav veicis vairāk kā vienu maksājumu saskaņā ar grafiku.

2006.gada 5.janvārī /pers. B/ tika atskaitīta no 3.kursa par finansiāliem parādiem, ko apliecina /nosaukums/ institūta 2011.gada 26.septembra izziņa (lietas 1.sējuma 60.lapa), tātad aizdevumu summas atmaksa bija jāuzsāk ne vēlāk kā 2006.gada 5.februārī saskaņā ar Studiju aizdevuma līguma un Studējošā aizdevuma līguma 4.1.apakšpunktu. Lai gan /pers. B/ neveica aizdevumu summas atmaksu, prasītājs tikai 2011.gada 31.martā, tas ir, pēc pieciem gadiem, atbilstoši Studiju aizdevuma līguma un Studējošā aizdevuma līguma 7.3.apakšpunktā noteiktajai kārtībai vienpusēji atkāpās no līguma un pieprasīja aizņēmējai tūlītēju visu līguma saistību izpildi, tādējādi ilgstoši novilcinot savu tiesību realizēšanu.

Tiesa atzīst, ka prasītājs ir pieļāvis pēc apstākļiem neatvainojamu vilcinājumu, izdarot piedziņu no parādnieka /pers. B/, un atbilstoši Civillikuma 1714.panta nosacījumiem galvinieks /pers. A/ atsvabinās no atbildības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu un 42.panta otro daļu no prasītāja valsts ienākumos jāpiedzen puse no iepriekš nesamaksātiem ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem 19,77 EUR (27,60 EUR – 7,83 EUR), tas ir 9,88 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta noteikumiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 189., 190.pantu tiesa

n o s p r i e d a :

Noraidīt akciju sabiedrības "Swedbank" prasību pret /pers. A/ par galvenā parāda, procentu un līgumsoda piedziņu.

Piedzīt no akciju sabiedrības "Swedbank" valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9,88 EUR

Labprātīgi izpildot spriedumu, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami kontā Nr.LV 51 TREL 2190 4580 19000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELL V 22, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr.C-2987/17, maksājuma dokumentu iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese Sanita Rūtenberga